

Verantwoording Wayang Nederland-Indonesia Projectnummer 300462

1. Inhoud programma

Het educatieve programma 'Wayang Indonesia- Nederland' is mede namens de bijdrage van het Ltd. Boumeester Fonds een succes geworden.

Tijdens het Tong Tong Festival hebben in de Bengkel in totaal tien workshops plaatsgevonden. In vijf workshops werd het maken van wayangpoppen uitgelegd en kregen deelnemers een introductie in bespelen van de poppen achter een scherm. Deze workshops werden gegeven door Ki Ledjar Soebroto, geassisteerd door Ananto Wicaksono. Dr. Hedi Hinzler trad telkens op als tolk. De andere vijf workshops bestonden uit het leren bespelen van diverse gamelaninstrumenten en het uitvoeren van een melodie. De docent Ananto Wicaksono werd getolkt door de heer Chyco Brouwer.

In het Bibit-Theater zijn in totaal vier programma's gewijd aan wayang:

Het eerste programma 'Pak Ledjar en zijn wayangpoppen' bestond uit een uitleg rond het maken van de poppen. Professor Hedi Hinzler verzorgde dit programma rondom eigen filmopnames in Yogyakarta.

Het tweede programma was een lezing over Wayang Revolusi. Conservator Hans van den Akker van Museum Bronbeek vertelde over de door Ki Ledjar Soebroto gemaakte poppen en de functie van het historische verhaal rond de vrijheidsstrijd van de Indonesiërs en de politionele acties.

Het derde programma was een interview met de dalang Ki Ledjar Soebroto door Respati van de Bunt. In het interview vertelde Ki Ledjar Soebroto over zijn leven als lid van een familie van wayangpoppenmakers en over zijn eigen artistieke weg.

In het vierde programma gaf Sadiyah Boonstra uitleg over de achtergrond en de veranderende rol van wayang en de rol van de dalang in Indonesië.

Het onderdeel waarin ingegaan werd op de gamelan is verzorgd door drs. Elsje Plantema. Dit onderdeel viel ook onder de serie 'Indische School' en werd daaruit gesubsidieerd.

Dit educatieve programma had tot doel om het publiek op diverse manieren kennis te laten maken met de (Indonesische) kunstvormen wayang en gamelan. Met name het nauwe, directe contact dat het publiek met de artiesten had, leidde tot een mooi programma.

2. Bevindingen Stichting Tong Tong

De deelnemers aan het educatieve randprogramma waren zeer divers. Jong en oud, van diverse etnische en culturele achtergronden, maakten op interactieve wijze kennis met Indonesische wayang en gamelan. Veel belangstellenden konden hun nieuwsgierigheid bevredigen door deel te nemen aan workshops. De Bengkel heeft een 'open karakter': bezoekers die meer wilden weten over wayang of gamelan konden de lessen bijwonen, zonder dat zij hoefden deel te nemen. Dit open karakter zorgde er ook voor dat veel vragen werden gesteld door zowel bezoekers als deelnemers.

De reacties waren hoofdzakelijk positief tot zeer enthousiast. De artiesten/workshopgevers kregen steeds meer aanloop in hun door de Pasar Malam Besar BV gesponsorde stand in het Cultuurpaviljoen, 'Wayang Laboratorium', waar Ki Ledjar Soebroto zijn handgemaakte poppen maakte, beschilderde en toonde. Dat hij en zijn kleinzoon Ananto Wicaksono niet alleen de klassieke wayangpoppen maken, maar ook nieuwe actuele poppen zoals aangeklede dieren, Batman en Superman, was voor velen een eye-opener. Ook de poppen uit Bijbelse verhalen en figuren uit de Nederlands-Indische geschiedenis trokken veel belangstelling.

Bovendien zorgde het educatieve programma voor veel achtergrondinformatie bij de voorstellingen *Wayang Revolusi* waarin Ki Ledjar Soebroto en Ananto Wicaksono met het Amsterdamse gamelanensemble Widosari een wayangvoorstelling gaven met als thema de onafhankelijkheidsstrijd tot en met de soevereiniteitsoverdracht in december 1949. (Deze voorstellingen zijn met steun van de Gemeente Den Haag, afd. Cultuur tot stand gekomen.)

Ook werd in het Bibit-Theater op kleinere schaal de voorstelling *Wayang Kancil* vertoond dat door zijn fabelachtige setting geschikt was voor alle leeftijden.

3. Veranderingen ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag

- In de oorspronkelijke aanvraag is sprake van de dalang Joko Susilo. Uiteindelijk is gekozen voor de dalang Ki Ledjar Soebroto uit Yogyakarta.
- De gamelan- en wayangexpert Ananto Wicaksono verzorgde de gamelan-workshops.

4. Verantwoording bezoekersaantallen

Bengkel:

gamelanworkshops	55 deelnemers	490 bezoekers
wayang-poppen-maken workshops	62 deelnemers	150 bezoekers

Bibit-Theater:

Lezingen	460 bezoekers
----------	---------------

5. Vermelding Boumeester Foundation

Wij hebben de Boumeester Foundation genoemd:

- In de Pasarkrant (oplage 185.000), zie bijlage
- In De Sobat, relatiemagazine van Stichting Tong Tong (oplage 4.000), zie bijlage
- Op de promotieposter van de Tong Tong Fair die verspreid is over het hele land, zie bijlage voor A2-voorbeeld (opl. 2.500); in A0-formaat hebben ze op driehoeksborden gestaan in regio Haaglanden, Rotterdam en Zoetermeer (opl. 900)
- Op een dankbord in de Entree van de Tong Tong Fair
- Bij de aan- en afkondiging van de programma's door de presentatoren in de Bengkel en het Bibit-Theater

